

nižih životinja, pa ova voda imađe vrlo povoljne uvjete za razvoj riba. U Novoj Šoderici (koja je mlađa) još nema takova bogatstva vodenog raslinstva, ali se već i u njoj razvija život. Buduće da oba jezera zapremaju prilično veliku površinu (više od 100 ha) mogla bi ona davati i znatnu proizvodnju. Iz dosadašnjih zapažanja ribara razabire se, da u Šoderici imađe raznovrsne ribe a među njom mnogo grabežljivaca, i da se riba teško lovi. Može se zaključiti, da riblja populacija nije dovoljno brojna i, da je u nepravilnom omjeru s obzirom na vrste riba. Razumljivo je, da se tako ne može postići optimalno iskorištenje postojeće hrane u vodi, a i da se riba ne može lako loviti jer je malobrojna. S druge strane dno je šljunkovito a neravno, jer kod bagerovanja ostaju po-

jedina povišena mjesta (t. zv. banak), pa je voda vrlo nepodesna za lov ribe uobičajenim alatima. Radi uspješnog gospodarenja trebalo bi za ove vode udesiti naročite ribolovne alate i usavršiti tehniku ribolova. Pored toga treba bezuvjetno izvršiti nasađivanje, prvenstveno šaranom, da bi se naročito u Staroj Šoderici iskoristilo postojeće obilje prirodne hrane.

Plitvica i Bednja, iako male vode, za ribarstvo su vrlo pogodne. No u obje vode okolno pučanstvo moći prilično velike količine lana i konoplje što vrlo štetno djeluje na ribu i ponekad prouzrokuje ugibanje. Pored toga u Plitvicu »Varteks« ispušta svoje otpadne vode koje nisu dovoljno pročišćene te štetno djeluju na ribu.

Emil Kapac

Nasađivanje smuđeva prenašanjem oplodene ikre

I ove godine organizirala je Glavna direkcija za slatkovodno ribarstvo u Zagrebu na svojim Ribnjačarstvima u Končanici i Grudnjaku mriještenje smuđeva na posebno pripremljenim gnijezdima, radi otpreme oplodene ikre za nasad otvorenih voda i ribnjaka.

Da bi ikra sigurno stizavala u živom stanju na određena, posebna je pažnja posvećena transportnoj embalaži. U 1947. godini bila je oplodena ikra otpremena u običnim ribarskim košarama, obložena iznutra ljepenkom sa mnogo mokre mahovine, ali je zapaženo, da je bio od prenesene ikre slab rezultat valjenja mladunaca. Stoga je ove godine otprema izvršena u posebno izrađenim sanducima sa izolovanim stijenama, da bi ikra bila zaštićena tokom transporta od štetnog utjecaja promjene toplote i sušenja, same ikre. Ovaj sistem pakovanja ikre pokazao se je vrlo dobrim. Radi kontrole otpremljena je oplodena ikra od producenta Ribnjačarstva Grudnjak na udaljene ribnjake u Zdenčini i Pisarovini. Ikra se je nalazila na putu i do 50 sati, a tokom prevoza bila je tri puta pretovarena, no to nije imalo većeg utjecaja na valjenje ikre. Ove jeseni izlovljeni su ribnjaci, gdje je bila radi kontrole nasađena ikra, pa je izlovljeni ovogodišnji smuđ pokazao uspjeh ovoga rada. Ribnjačarstvo Zdenčina nasađilo je oplodenu ikru u ribnjak površine 21 ha, a od jednog gnijezda sa približno 25.000 kom. oplodene ikre, kod ribolova je izlovljeno 445 kom. ili 72 kg smuđa, prosječne komadne težine 16 dkg. Uspjeh ulova bio je 2% od ukupnog broja oplodene ikre.

Ribnjačarstvo Pisarovina primilo je od producenta iz Grudnjaka 4 pošiljke oplodene ikre. U prvi ribnjak površine 76 ha nasađena su tri gnijezda sa otprilike 75.000 kom. ikre. Kod ribolova izlovljeno je bilo 17.000 kom. ili 340 kg mlađa, prosječne komadne težine 2 dkg, t. j. od broja oplodene ikre ulovljeno je 24%. U drugi ribnjak, površine 12 ha, nasađeno je jedno gnijezdo, a kod ribolova izlovljeno je 1.600 kom. ili 53 kg jednogodišnjeg smuđa, prosječne komadne težine 3,5 dkg. Ovdje je bio 6% uspjeh ulova.

Na temelju provedene kontrole ulova postignutog od oplodene ikre vidi se, da se postotak dobivenih smuđeva kreće od 2—24%. U sva tri slučaja razvoj oplodene ikre dao je apsolutno dobre rezultate. Sam postotak valjenja ikre ovisan je od raznih okolnosti, a mora se napomenuti da ikra, a i mlađ u prvim danima ima u vodi mnogo neprijatelja, pa je znatan dio i nakon nasada u vodi propao, iako je ikra bila živa.

Činjenice, da je od ukupno oplodene ikre radi kontrole prenesene u jedan ribnjak uspjelo uzgojiti razmjerno malen postotak mlađa, ne smije umanjiti postignuti uspjeh. Na ribnjacima nasaduju se radi slobodnog mriještenja u pojedine ribnjake matice smuđa, pa i ovdje bude rijetko kada veći postotak mlađa uzgojen u pojedinom ribnjaku. A dešava se često, da uopće izostane mlađ, unatoč toga, što je bio dosta velik broj nasađenih matice na slobodni mrijest u ribnjaku. Uzrok tome valja tražiti u nepogodnom vremenu ili mjestu, brojnim neprijateljima ikre i izvaljene mlađi, ali i u masovnom ugibanju smuđeva za vrijeme velikih ljetnih žega, kada se voda jako ugrije, vođeno bilje gine i oduzima vodi kisik, a smuđ kao vrlo osjetljiva riba redovito prva ugiba. Kao primjer navodimo: Na Ribnjačarstvu Našice bile su u 1948. godini nasađene matice smuđeva u 4 razna ribnjaka na slobodno mriještenje ukupno 52 kom. Kod ribolova ustanovljeno je, da je bilo samo u jednom ribnjaku smuđeva mlađa 4.802 kom. ili 719 kg, prosječne težine 15 dkg, dok u preostala tri ribnjaka nije uopće bilo mlađa. U ribnjaku gdje je uspio mrijest bilo je 11 kom. matice, a samo 4.802 kom. mlađa. I ovdje se vidi, da je postotak uzgojenog mlađa vrlo malen, svega 2,4%.

U 1947. godini prevezena je bila sa ribnjaka Končanica na ribnjak u Zdenčinu u transportnoj buradi sadržine 100 l vode, sa kisik-uređajem uz pratnju posebna stručna lica, znatna količina jednogodišnjeg smuđa, komadne težine 4 dkg. Od ovako prevezene i nasađene ribe, u jesen je kod ribolova izlovljeno samo 42%. Ako uporedimo prevoz živog smuđa u vodi, koji je naročito osjetljiv i traži brižno rukovanje na samom transportu, sa prevozom oplodene ikre, to dolazimo do zaključka, da je prevoz oplodene ikre jednostavan i mnogo jeftiniji od prevoza živog smuđa u vodi.

U 1948. godini započelo je mriještenje smuđeva i otprema oplodene ikre na ribnjacima u Grudnjaku 31. III. a završeno 27. IV. Za to vrijeme bilo je otpremljeno 76 pošiljaka oplodene ikre. Na Ribnjačarstvu Končanica započelo je mriještenje nešto kasnije od 9. — 24. IV., a otpremljeno je bilo 11 pošiljaka oplodene ikre.

Pošiljke ikre otpremljene su za nasad otvorenih voda i ribnjaka na području Narodne Republike Hrvatske i Narodne Republike Slovenije. Sve primljene narudžbe potpuno su izvršene. Što više, bilo je i na pretek oplodene ikre, no nekoje narudžbe primljene su prekasno i nisu radi toga izvršene. Da se može u 1949. godini udovoljiti

svima narudžbama, unaprijed prikupiti podatke i izvršiti predradnje, preporuča se poručiocima ikre, da već sada naruče posebnim dopisom kod Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo, Zagreb, Gundulićeva ul. 3 oplodenu smuđevu ikru.

Jedan izolovani sanduk sa pošiljkom od 25.000 kom. oplodene ikre, uključivo podvoz i trošak brzojavke za na-

javu pošiljke, stajao je u prošloj sezoni Din 500.— Iako su stvarni troškovi bili znatno veći, ipak je jedna pošiljka oplodene ikre otpremana uz gore navedene cijene, da se propagira i uvede ova metoda nasadiivanja smuđeva u otvorene vode i ribnjake.

Ing. Nikola Fijan

Ribarske vijesti iz Srbije i Vojvodine

Gajenje ribe na priučanim poljima u Vojvodini. U vezi ostvarivanja Petogodišnjeg plana treba da se u Vojvodini iskoriste za sejanje pirinča sve one površine zemlje, koje nisu podesne za druge kulture. Te površine iznose oko 60.000 hektara. Zemljište ovih površina je slatinasto. Za vreme ranijih režima ta su zemljišta stajala neiskorišćena. Stručnim ispitivanjem ovih zemljišta sada je ustanovljeno da se ona mogu vrlo lako navodnjavati i da se na njima može gajiti pirinač. U toku su pripremni radovi, kojima rukovodi direkcija iz Novog Sada. U najkraćem vremenu biće iskopani dovodni kanali za natapanje zemljišta, a kada bude gotov glavni kanal Dunav-Tisa-Dunav posao će biti znatno olakšan i celo će zemljište od 60.000 hektara biti tada pod vodom. Zasada će biti osposobljena jedna desetina zemljišta. Voda za natapanje dovođiće se iz Dunva, Begeja, Tise i drugih reka.

Čim ovi radovi navodnjavanja budu gotovi odmah će se početi i poribljavanjem tih navodnjenih terena. Gajenje ribe u ovakvim vodama, uglavnom šarana, znatno će podići ribarstvo u Vojvodini, koje se u poslednje vreme sve više i planski razvija. To je i dalo povoda Ministarstvu poljoprivrede NR Srbije da premesti Direkciju za ribarstvo iz Beograda u Zrenjanin, koji je postao centar jedne velike okoline u kojoj ima vrlo podesnih voda za gajenje raznovrsne ribe.

Potreba otvaranja ribljih restorana u Beogradu. Privredno preduzeće »RIBA« čiji je zadatak trgovanje ribom i otvaranje ribljih restorana, trebalo bi da posveti Beogradu još veću pažnju u tom pogledu. U Beogradu, koji ima oko 400.000 stanovnika, postoje svega dva riblja restorana u kojima je uvek prevelika navala sveta. Ljudi stoje jedan drugome iza leđa da bi dobili kakvo riblje jelo, jer čim prvi gost pojede svoju porciju, mora usled navale gostiju odmah da napusti svoju stolicu, da bi drugi seo na njegovo mesto.

Otkada truhbenici masovno idu na godišnji odmor na more, potražnja morske ribe je veća nego ranije, isto tako ni pobrošnja slatkovodne ribe nije skoro ništa manja.

Zasada bi bilo potrebno da se u Beogradu osnuju još tri velika riblja restorana u raznim delovima grada.

Zamena živine (peradi) za ribu. Usled slabe komunikacije sela sa većim gradskim centrima u kojima ima ili slatkovodne ili morske ribe, seljaci u Srbiji teško dolaze do te vrste hrane. Riba se u mnogim mestima rasproda već u ranim jutarnjim satima, zato seljaci ne mogu u to vreme da ribu nabave. U unutrašnjosti Srbije riba se može nabaviti bez potrošačkih karata, ali u Beogradu ona se kupuje na redovne potrošačke karte za meso.

Zato u poslednje vreme mnogi seljaci da bi došli do ribe, donose u Beograd kokoši, guske i ćurane pa ih po gostionama koje kuhaju riblja jela, zamenjuju za bilo koju vrstu ribe. Ovde se mogu često susresti seljaci sa tunama 15—15 kg težine pa i drugom ribom, kako je

nose u sela, pošto su je dobili u zamenu za svoju živinu (perad). Slično se događa i u unutrašnjosti, gde se za živinu dobije u zamenu slatkovodna riba.

Riba na beogradskim pijacama. U poslednje vreme na beogradskim pijacama ima dosta slatkovodne i morske ribe. Ta se riba prodaje na kupone za meso. Obično se proda dnevno 500—1000 kg ribe. Ova količina ribe ne zadovoljava potražnju, jer potrošači više vole ribu nego ovđe ili kozje meso.

Od slatkovodne ribe uglavnom se prodaju samo šarani po ceni od 31 dinar kg, a od morske ribe bile su skoro sve same, girice po ceni od 25 Din po kg. Ukoliko je bilo zubataca, prodavani su po 50 Din kg.

Slatkovodna riba dovozi se iz Apatina i Ečke, a morska uglavnom iz Šibenika.

A. T.

Osnivanje novih ribarskih preduzeća u Beogradu. Izvršni odbor narodnog odbora u Beogradu doneo je zaključak na svojoj poslednjoj sednici da osnuje na svojoj teritoriji dva korisna ribarska preduzeća. Jedno bi preduzeće bilo za ribolov, drugo za nabavku i prodaju ribe.

Povod za osnivanje pomenutih preduzeća je u vezi opšteg plana za snabdevanje velikih gradova, a iz građanstva se pojavila želja putem javne štampe, da grad bude snabdevan stalno i sa što većim količinama ribe. To isto traže i mnogobrojne radničko-službeničke menze i restorani.

Preduzeće za ribolov organizovaće ribolovne brigade za lov ribe na Savi i Dunavu, eventualno i na drugim vodama. U tu svrhu biće izgrađena čitava flotila ribarskih čamaca snabdevenih motorima za brzi dovoz ribe u Beograd. U svrhu ribolova nabaviće se sve vrste potrebnog alata.

Ribarski kadar obrazovaće se od mladih ljudi koji će se teorijski i praktično usavršavati preko ribarskih tečajeva.

Za čuvanje sveže ribe biće sagrađene barke tilkware i ledenjače. Suvršak sveže neprodane ribe sušiće se ili će se soliti.

Preduzeće za nabavku i prodaju ribe stoji pred velikim zadacima oko nabavke slatkovodne ribe i izkrajeva dalje od Beograda, kao i morske ribe sa Jadrana, jer ovu poslednju Beograđani uveliko cene. Sem toga biće posvećena naročita pažnja uvozu ohridskih pastrmki.

Rasprodaja ribe vršiće se ne samo preko prodavnica na javnim pijacama, već će biti otvorene i prodavnice po raznim delovima Beograda.

Da bi se ova lepa zamisao snabdevanja Beograda ribom mogla potpuno ostvariti, potrebno je, a to se ima u vidu, da se u okolini glavnog grada što pre organizuje nekoliko većih ribogojstava na stručnoj bazi. To će biti to pre moguće ostvariti, jer upravo nedavno Ministarstvo poljoprivrede NR Srbije donelo je odluku da se IONO